

Programma 2 Wageningen

Waarom dit programma?

Wij vinden het belangrijk dat onze leefomgeving groen, duurzaam en toekomstbestendig is. Dit is belangrijk voor onze inwoners van nu en later. De opgaven waar we voor staan zijn groot. De prognoses laten een behoefte zien van circa 3.500 nieuwe woningen (tot 2040) in Wageningen. Daarbij hoort ook groei van de werkgelegenheid, mobiliteit en ruimte voor ontspanning. We werken aan de energietransitie, de landbouwtransitie en een versterking van de biodiversiteit. Daarnaast is er een groot belang de stad meer klimaatadaptief te maken. Deze vraagstukken hebben een forse ruimtelijke impact en vragen een integrale benadering. Dit kunnen wij niet alleen. We werken samen met regio Foodvalley, de provincie Gelderland, het Rijk en andere ketenpartners aan deze vraagstukken. Onze ambities op het gebied van wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid zijn neergelegd in het Wageningse Bod. Dit bod legt daarmee een belangrijke basis en legitimatie voor onze grote opgaven. Ook onze inwoners hebben een rol hierin. Zij en vele samenwerkingspartners zijn bijvoorbeeld betrokken bij het opstellen van de Visie Bebouwde Kom (tweede fase Omgevingsvisie). Hierin worden integrale afwegingen gemaakt over deze vraagstukken voor de komende periode.

Wonen

De druk op de woningmarkt is groot. De meest recente huishoudensprognoses voor Wageningen laten een hoge behoefte aan woningen zien. Dit maakt dat we de bouw van geschikte woningen proberen te versnellen en uit te breiden. Eén van de belangrijkste prioriteiten is daarom ook een zoektocht naar potentiële nieuwe bouwlocaties voor de nabije toekomst. Ook blijven we de woningbouw waar mogelijk versnellen. Betaalbaarheid van het wonen blijft hierbij voor alle doelgroepen een belangrijk aandachtspunt. Hierbij streeft de gemeente samen met haar partners naar de gerichte inzet van instrumenten. Ook kijken we naar creatieve (woon)oplossingen. De vergrijzing en verdunding van huishoudens zijn belangrijke oorzaken van de grote huishoudensgroei de komende jaren. Daardoor is het belangrijk dat inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen in een passende woning met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat.

Groene en toekomstbestendige leefomgeving

Groen is belangrijk voor mens en dier. Mede door het groen in en rondom de stad wonen onze inwoners graag in Wageningen. Wageningen ligt tussen grote nationale en regionale natuurgebieden: Veluwe, Utrechtse Heuvelrug, Binnenveldse Hooilanden en het Rivierengebied. Wageningen zet in op een groene, klimaatadaptieve en biodiverse leefomgeving. De biodiversiteit is wereldwijd afgenomen. In Wageningen willen we dit op lokaal niveau omkeren en werken aan een toename van de biodiversiteit. We willen meer groenblauwe dooradering van het buitengebied. De ecologische verbindingszone aan de noordzijde van de stad willen we versterken. Nieuwe bebouwing in onze stad willen we natuurinclusief uitvoeren. Hiervoor zijn maatregelen opgenomen in het biodiversiteitsplan. We gaan aan de slag met de uitvoering van deze en andere maatregelen uit het biodiversiteitsplan. Ook omgaan met klimaatverandering vraagt van ons een andere manier van omgaan met onze leefomgeving. Dit betekent minder stenen en meer groen in de stad. Het anders omgaan met ons watersysteem is ook belangrijk. We maken groen en water meer zichtbaar, als basis voor biodiversiteit en als middel voor klimaatadaptatie. We werken aan de uitvoering van het vastgestelde bomenbeleidsplan.

Naast een groene leefomgeving werken we aan een toekomstbestendige leefomgeving. Onze ruimte is schaars. We willen dat onze inwoners prettig, veilig en gezond kunnen wonen, werken en recreëren. Dit vraagt om goede afwegingen. Dit doen wij niet alleen, maar samen met onze inwoners en partners. Onze stad kent ook een rijk verleden dat nog zichtbaar is. Cultuurhistorie houden we zichtbaar en vieren we. We gaan daarbij met respect om met onze monumenten. In het Omgevingsprogramma Erfgoed werken we dit verder uit.

Routekaart Klimaatneutraal

De routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030-2040 is vastgesteld. Om als stad klimaatneutraal te worden is het noodzakelijk dat we op onze energievraag aanzienlijk en structureel besparen. De resterende energievraag moet vervolgens duurzaam ingevuld worden. Dit kan door onder meer lokale duurzame energie-opwek. Hierbij is het bepalen en vasthouden aan de randvoorwaarden cruciaal. Naast de energietransitie (incl. warmtetransitie) is ook de voedseltransitie een speerpunt. We streven naar minder verspilling van voedsel. Verder streven we naar een lagere consumptie van vlees en zuivel. Bovendien streven we naar consumptie van lokaal duurzaam geproduceerde producten. Bij een veilige en gezonde leefomgeving ligt de focus op het naleven van onze wettelijke taken (de geldende milieunormen).

Economie

In de Wageningse economische structuur zijn verschillende onderdelen met elkaar vervlochten. Dit zijn: MKB, kenniseconomie en de binnenstad met zijn horeca en detailhandel. De komende periode werken we samen met de partners uit de stad aan een economische visie met uitvoeringsprogramma. Hiermee brengen we samenhang aan in beleid en uitvoering. Tegelijkertijd kiezen we duidelijk welke rol wij als gemeente hierin nemen en wat dit betekent voor de samenleving. Veel opgaven kunnen we niet als gemeente zelfstandig oppakken. Er is dan juist een bredere samenwerking nodig. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk investeren in een goed vestigingsklimaat of uitvoering geven aan de Strategische Agenda Regio Foodvalley. Dit doen we als overheden samen met onderwijs en ondernemers. Ook zetten we in op het ondersteunen van werknemers, onderzoekenden en ondernemers om in de veranderende samenleving werk te vinden. Dit doen we door toeleiding, omscholing en het samenbrengen van vraag en aanbod. Een goede ondernemersdienstverlening blijft daarbij belangrijk. De afgelopen periode heeft waardevolle samenwerking en relaties opgeleverd met ondernemers in de stad. Die willen we bestendigen en zo samen de schouders te zetten onder verdere duurzame en sociale groei van de Wageningse economie.

Mobiliteit

Voor het functioneren van Wageningen is het belangrijk dat mensen zich op een comfortabele en veilige manier kunnen verplaatsen. Hiervoor is een goede en veilige infrastructuur van belang. De manier waarop de infrastructuur is ingericht is ook van belang voor de gezondheid van de inwoners. Als inwoners meer lopen en fietsen, is dit beter voor de gezondheid. Ook is dit beter voor het klimaat, de leefomgeving en de sociale interactie. Goede openbaarvervoervoorzieningen dragen hier aan bij. Door alle ontwikkelingen in en om Wageningen (woningbouw, groei kennisecosysteem, meer privé-auto's) neemt de druk op onze wegen en openbare ruimte toe. Tegelijkertijd is er de wens om de leefomgeving te vergroenen en de noodzaak om te verduurzamen. Dit alles vraagt om een mobiliteitstransitie. In 2025 werken we verder aan een Omgevingsprogramma mobiliteit. Hierin beschrijven we de benodigde mobiliteitstransitie. Ook beschrijven we de beleidskaders op het gebied van mobiliteit en de benodigde maatregelen. Samenwerking met omliggende gemeenten, provincies en Rijkswaterstaat is van groot belang. Uiteindelijk gaat het allemaal om het gedrag van mensen. Een transitie kan alleen door ook in te zetten op bewustwording, stimuleren en ondersteunen van inwoners en bedrijven.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de actuele ambities gekoppeld aan:

- 2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit
- 2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat
- 2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving
- 2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving
- 2.5 Klimaatneutraal 2030-2040
- 2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving
- 2.7 Voldoende betaalbare woonruimte, duurzame en kwalitatieve goede woningen voor elke Wageninger, in een groene wijk met plek voor ontmoeting
- 2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Wageningen streeft ernaar dat de infrastructuur in Wageningen en het gebruik hiervan zodanig is dat mobiliteit op een duurzame wijze bijdraagt aan een goed functionerende economie, gezondheid, verkeersveiligheid en sociale participatie.

Doelen

2.1.1 Goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten, 'inclusief' voor alle inwoners en bezoekers.

Beoogde resultaten

- In 2025 is er een Omgevingsprogramma mobiliteit vastgelegd met onder andere:
 - - Beleid voor autoluwe wijken en buurten.
 - - Beleid voor deelmobiliteit en hubs.
 - - Doelstellingen omvang benodigde mobiliteitstransitie en maatregelen hoe deze transitie te bereiken.
 - - (Nieuwe/vastgestelde) doelen en subdoelen worden in de begroting 2026 verwerkt.
- Bevorderen fiets door goede fietsroutes binnen Wageningen en naar omliggende gemeenten. Conform de update fietsnetwerkaart netwerkvisie (2023).
- Educatie, voorlichting en handhaving ter voorkoming van ongevallen (in samenwerking met regio Foodvalley).
- Samen met regio Foodvalley en provincies wordt gewerkt aan hoogwaardig openbaar vervoer.
- Stimuleren lopen door middel van goede, aantrekkelijke en toegankelijke looproutes en door aantrekkelijke verblijfs-/voetgangersgebieden.
- We monitoren jaarlijks de ongevallen en verkeersslachtoffers (doel: in 2026 gebeuren er ten opzichte van 2019 minder ongelukken en vallen er minder verkeersslachtoffers in het verkeer in de stad).

Doelen

2.1.2 Een verkeersveilige en leefbare woon-, werk- school- en leefomgeving.

Beoogde resultaten

- - Een robuuste hoofdinfrastructuur (voor auto, incl. HOV) die huidige/toekomstige vraag naar capaciteit aan kan en waar de doorstroming zo lang mogelijk op gang blijft en hinder zo min mogelijk optreedt.
- - Onderzoek kans voor pilot last mile delivery.
- - Parkeeroplossing voor fiets en auto.
- - We onderzoeken of een snelheid van 30 km/h hieraan bijdraagt.
- Bewoners hebben invloed op hun directe leefomgeving, door actief in te spelen op kleine verkeersvragen en -knelpunten via onder andere Meldpunt Openbare Ruimte.
- Bij ruimtelijke plannen en herinrichtingsplannen geven we voorrang aan voetgangers en fietsers. Leidend is STOEP (ook voor parkeervoorzieningen).
- Een verkeersveilige openbare ruimte door het toepassen van Duurzaam Veilig richtlijnen bij het ontwerp van wegen (bij nieuwe ontwikkelingen en onderhoud van bestaande straten).
- Geen sluipverkeer door woonwijken en over smalle wegen in het buitengebied. Hiervoor is nodig:
- Goed inframanagement (conform niveau basis) ten behoeve van verkeersveiligheid, doorstroming en bereikbaarheid hulpdiensten.
- In 2026 hebben we een wijk als pilot benoemd en uitgewerkt om veiligheid en leefbaarheid te verbeteren door aanpassing van de inrichting van de openbare ruimte.
- Parkeerbeleid (voor zowel auto als fiets) ten behoeve van juiste mate van leefbaarheid. Aanvullend op Omgevingsprogramma mobiliteit actualiseren we de parkeervisie en nota parkeernormen.
- Vergunningen zoals evenement-, inrit- en omgevingsvergunning en gehandicaptenparkeren zijn getoetst en verstrekt.
- We geven nadere invulling aan de autoluwe binnenstad. Met aandacht voor onder andere:

Doelen

2.1.3 Verduurzamen van mobiliteit (Wageningen Klimaatneutraal 2030-2040).

Beoogde resultaten

- Alle 100+ werkgevers zijn benaderd voor mogelijkheden verduurzaming mobiliteit. Dit doen we binnen de werkgeversaanpak van de regio Foodvalley.
- In 2025 bedraagt het totaal aantal laadpalen in de openbare ruimte: 112 laadpalen (conform visie openbare laadinfrastructuur 2030).
- We maken ons op provinciaal niveau sterk voor een concessie met een duurzaam openbaar vervoer leverancier.
- We onderzoeken de noodzaak en mogelijkheden om duurzaam goederentransport faciliteren.
- Het gemeentelijk wagenpark is verduurzaamd. We starten in 2025 met een onderzoek hoe dit stapsgewijs opgepakt kan worden.

Doelen

2.1.4 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Het beheren van de bestaande infrastructuur.
 - Zorgdragen voor het juiste functioneren van de weg door plaatsing verkeersborden en -tekens, inclusief verkeersbesluit.
 - Zorgdragen dat de openbare weg in goede staat verkeert.
 - Zorgdragen voor de inspanningsverplichting van gladheidsbestrijding.
 - Zorgdragen voor een wegenlegger, inclusief bebouwde komgrenzen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Voor veel van de te behalen doelen zijn investeringen in de openbare ruimte benodigd. Een deel van deze toekomstige investeringen zijn niet begroot en/of beschikbaar gesteld door de raad in de vorm van investeringskredieten. Voor beheer van de infrastructuur zijn wel stijgingen van de kapitaallast voorzien en begroot. Door slim werk met werk te realiseren is een deel van de ambitie te realiseren.
- De hoeveelheid wettelijke taken die uitgevoerd moeten worden, vraagt om veel capaciteit. Het is hierdoor moeilijk om al deze ambities uit te kunnen voeren.

2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Wat willen we bereiken?

Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat. Prettig economisch klimaat met voldoende werkgelegenheid voor iedereen, duurzame en circulaire economie. In 2025 gaan we werken volgens de Visie Economie, deze wordt naar verwachting eind 2024 vastgesteld.

Doelen

2.2.1 Transparante en accurate ondernemersdienstverlening.

Beoogde resultaten

- Behoeften ondernemers in beeld.
- MKB ondernemers zien de gemeente Wageningen als aanspreekbaar en ondersteunend.
- Nauwere samenwerking met andere platforms/organisaties (ondernemersverenigingen, kennis/onderwijsinstellingen).
- Vlotte vergunningen procedures.

Doelen

2.2.2 Een aantrekkelijke en levendige binnenstad ('een bruisende binnenstad').

Beoogde resultaten

- Ondersteuning voor marketing voor de binnenstad.
- We stemmen de festivalkalender af met partners in de regio zodat we elkaars aanbod versterken en niet concurreren.
- Een actueel en vernieuwd evenementenbeleid.
- Er is ruimte voor innovatieve initiatieven op het gebied van innovatie, inspiratie, toerisme en ontspanning.
- Goed functionerende warenmarkt.
- Het kennisecosysteem is zichtbaar in de binnenstad.
- In de binnenstad ruimte geven aan nieuwe vormen van ondernemen.

- Maximaal 7 a 8 procent leegstand in de binnenstad.
- Ondersteunen sociale en culturele activiteiten.
- Ontmoetingsplekken voor jongeren.
- Openbare ruimte van de binnenstad is een prettige verblijfsomgeving, met kwaliteitsniveau basis en een verbeterde inrichting van straten en muren.
- Optimale structuur binnenstad (waaronder looproutes, entrees, parkeren, groen en invulling vastgoed).
- Vergroenen van de binnenstad en verbinden van groene stukken in de binnenstad (voorkomen van hittestress en een fijne verblijfsomgeving).

Doelen

2.2.3 Verbinding (binnen)stad en WUR.

Beoogde resultaten

- Er is samenwerking tussen de WUR - gemeente - samenleving ten behoeve van zichtbaarheid van de WUR in de binnenstad.
- Uitnodigende fysieke verbinding tussen campus, binnenstad en de regio.
- Uitvoering van de Stadsagenda en CityDealKennisMaken (CDKM)
- We bouwen verder aan een duurzame samenwerkingsrelatie met de WUR en hebben een gezamenlijke lobby agenda.

Doelen

2.2.4 Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem.

Beoogde resultaten

- Aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat (vestigingsklimaat).
- Behoud en aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal).
- Gebiedsprogramma Kennisas (samen met Provincie Gelderland en gemeente Ede) voor hoogwaardige en goed bereikbare campussen.

- Hoogwaardige en goed bereikbare werklocaties voor bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan het kennisecosysteem en/of de impact economie.
- Sterke positie binnen regio Foodvalley, waarin partners complementair zijn, gebaseerd op gezamenlijke ambities.

Doelen

2.2.5 Aantrekkelijke functionele, duurzame en bereikbare werklocaties reguliere bedrijvigheid.

Beoogde resultaten

- Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor circulaire, sociale en duurzame bedrijven. Werkplan circulair wordt nog vastgesteld.
- Er is een ontwikkelbeeld voor de haven als onderdeel van de 'visie Bebouwde Kom' (Omgevingsvisie).
- Gevestigde bedrijven worden ondersteund bij ruimtebehoefte en ruimte voor nieuwe ondernemers wordt gefaciliteerd.

Doelen

2.2.6 Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme.

Beoogde resultaten

- Sterk recreatief en toeristisch aanbod.
- Inwoners en bezoekers zijn op de hoogte van het toeristisch aanbod en het is duidelijk of er gebruik van wordt gemaakt.

Doelen

2.2.7 Toekomstgericht voldoende passende banen, ook voor praktisch geschoolden (Balans op de arbeidsmarkt).

Beoogde resultaten

- De gemeente heeft een regierol op het sociaal ondernemerschap, zowel het stimuleren en ondersteunen sociaal ondernemerschap als ook stimuleren sociale innovatie.
- Er is een visie op balans op de arbeidsmarkt.

Doelen

2.2.8 In 2024 is visie en omgevingsprogramma economie opgesteld. In 2025 starten we met uitvoering van acties om zo de brede welvaart te bevorderen.

Beoogde resultaten

- Realiseren acties uit omgevingsprogramma economie samen met partners in de stad en regio.
- We hebben onze positie op brede welvaart bepaald. In 2027 monitoren we de brede welvaart.

Doelen

2.2.9 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Drank- en horecawet, de WABO en de in dit hoofdstuk genoemde verordeningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Werklocaties e.a.

- Er zijn diverse landelijke ontwikkelingen van invloed op de economische ontwikkeling, zoals de economische omstandigheden, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen, water overlast, netcongestie en de stikstofproblematiek.
- Wageningen (en regio Foodvalley) heeft te maken met een extra ruimtedruk van elders (voor bedrijven en/of wonen). Vanuit omliggende regio's (onder andere Arnhem-Nijmegen en Amersfoort) kijkt men steeds vaker naar vestigingsmogelijkheden (voor bedrijven en/of wonen) in onze regio. Gevolg van deze hoge ruimtedruk is een toenemende concurrentie voor ruimte bedoeld voor werklocaties.
- De huidige bereikbaarheid van de werklocaties en binnenstad voor bedrijven, bezoekers en werknemers kan beter. Er dient een kwaliteitsverbetering plaats te vinden met aandacht voor alle vormen van mobiliteit incl. hoogwaardig OV, snelfietsroutes, hubs en parkeren voor fiets en auto.
- Het niet voldoende kunnen aanbieden van werklocaties voor met name de stuwende economische activiteiten (zoals met name in het kenniscluster rond Agrifood en met betrekking tot de Rijnhaven) heeft indirect een weerslag op de gehele economie in Wageningen, waaronder werkgelegenheid en het draagvlak voor voorzieningenniveau.
- Werklocaties worden in toenemende mate geconfronteerd met zogenaamde 'netcongestie'. Netcongestie houdt het gevaar in dat er te weinig ruimte op het elektriciteitsnetwerk beschikbaar is, bijvoorbeeld om energie terug op het net te leveren. Deze netcongestie is een disclaimer op de duurzaamheidsambities van Wageningen en de gronduitgifte. Deze beperking heeft bovendien gevolgen voor het economische beleid van Wageningen en Foodvalley als ook voor uitvoering van onder andere het regionale beleid op het gebied van Duurzaamheid zoals de RES (Regionale Energiestrategie).

Binnenstad

- Er is veel onzekerheid door stijgende energiekosten, grondstoffen en arbeidskosten. Door in gesprek te blijven met ondernemers, proberen we leegstand zoveel mogelijk te voorkomen, zodat we de ambitie van de levendige en aantrekkelijke binnenstad waar kunnen maken.

2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een groene en biodiverse leefomgeving, waarin de mens in samenhang met de natuur gezond kan leven. De leefomgeving is aangepast op de klimaatverandering en anticipeert op de effecten daarvan.

Doelen

2.3.1 Een toename van de biodiversiteit (genetische variatie, soortendiversiteit en leefgebied).

Beoogde resultaten

- De biodiversiteit van het openbaar groen en water is verhoogd (zowel binnenstedelijk als in het buitengebied). Er wordt gestreefd naar meer en beter geschikt leefgebied voor een gevarieerde inheemse flora en fauna.
- We verbinden groene en blauwe structuren in de stad en het buitengebied zodat flora en fauna zich veilig kunnen verspreiden en verplaatsen door de stad. Waar nodig worden faunapassages aangelegd.
- Instandhouding en versterking van de hoofd/ecologische groenstructuur.
- In 2035 is de Noordelijke Ecologische Verbindingszone tot aan de gemeentegrens (de Grift) gerealiseerd.
- In 2030 bestaat 5% van het landelijk gebied uit landschapselementen (groenblauwe dooradering). Dit groeit door naar 10% in 2050. Deze landschapselementen passen bij het landschapstype ter plekke.
- De biodiversiteit van het buitengebied is verhoogd door landschappelijke inpassing van initiatieven en door de aanleg van landschapselementen in samenwerking met andere partijen. Het Landschapsfonds vervult hier ook een belangrijke rol in.
- Er is in iedere buurt minimaal 10% openbaar groen.
- Voor het maaibeheer van de bermen gebruiken we vijf ontwikkelingsfases op basis van soortenrijkdom. Het doel is om in 2030 30% in de fase soortenrijk hooiland (H3), met een zeer hoge biodiversiteit en ecologische waarde te brengen.
- Het aantal groeihaarden van invasieve plantensoorten neemt af ten opzichte van de huidige situatie.
- De waterkwantiteit in de stadsgracht is verhoogd, waardoor de waterkwaliteit en de visuele kwaliteit verbetert.

- We zorgen dat iedere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling een toename oplevert voor biodiversiteit.
- We handelen en bouwen natuurinclusief.
- We zorgen dat het verduurzamen en isoleren van gebouwen niet leidt tot aantasting van de populaties van beschermde gebouwbewonende diersoorten.
- We stimuleren natuurinclusieve landbouw.
- Activiteiten van inwoners en bedrijven die bijdragen aan de doelen uit het biodiversiteitsplan worden door middel van subsidies gestimuleerd.

Doelen

2.3.2 Vergroten van de leefkwaliteit (kwantiteit en kwaliteit van het groen) waarmee gezondheid wordt bevorderd, geanticipeerd wordt op de klimaatverandering (klimaatadaptatie), meer CO2 wordt opgevangen en de ruimtelijke kwaliteit wordt vergroot.

Beoogde resultaten

- De klimaatbestendigheid van het openbaar groen is verhoogd door de soortenkeuze (van openbaar groen) bij vervanging of vernieuwing te blijven afstemmen op de verandering van het klimaat.
- Droogte en hitte zijn verminderd op locaties die hier het meest gevoelig voor zijn, door vergroening en afkoppelen van regenwater.
- Vergroening van tuinen (Steenbreek), daken en schoolpleinen is door middel van subsidies gestimuleerd.
- Er is jaarlijks een publiekscampagne uitgevoerd rondom vergroenen van tuinen, afkoppelen van regenwater etc.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan voor de Wageningse Eng.
- Het Bomenbeleidsplan is vastgesteld, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan meer CO2 opvang en geanticipeerd wordt op klimaatverandering.
- In 2050 voldoet Wageningen aan de 3-30-300 regel. Dit betekent:
 - - Vanuit ieder huis zijn minstens drie bomen zichtbaar.

- - In iedere wijk is er minstens 30% kroonbedekking.
- - Niemand woont meer dan 300 meter van het dichtstbijzijnde park/koelteplek.
- In ieder straatstuk staat minimaal 1 boom.
- Goede bovengrondse en ondergrondse bescherming van de boom.
- Alle nieuwbouwplannen worden natuurinclusief en klimaatadaptief gerealiseerd, waarbij minimaal 10% divers groen in de wijk wordt aangelegd. Daarnaast wordt het bestaande groen in de woonomgeving behouden en versterkt.
- Het groen is in diverse wijken omgevormd naar een toekomstbestendige vorm (klimaatbestendig, meer biodiversiteit en afgestemd op beheerniveau).
- In alle lopende en nieuwe projecten in de openbare ruimte worden vergroening en klimaatadaptatie als koppelkans meegenomen.
- Projecten ter verbetering van het groene leefklimaat en vermindering van hittestress worden uitgevoerd.
- Regenwater wordt zoveel mogelijk vastgehouden op de plek waar het valt. De focus ligt hierbij in eerste instantie op de hogere zandgronden (bijvoorbeeld Benedenbuurt en Bovenbuurt).
- Wateroverlast is verminderd op locaties die hier het meest gevoelig voor zijn, door in te zetten op infiltratie.

Doelen

2.3.3 De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.

Beoogde resultaten

- De openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde onderhoudsniveaus. Speeltoestellen en bomen voldoen aan de wettelijke eisen rondom veiligheid (aantoonbaar zorgvuldig handelen).

Doelen

2.3.4 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Vanwege wettelijke aansprakelijkheid zorgen we voor de veiligheid van onder andere wegen, speeltoestellen (attractiebesluit) en bomen (ook opgenomen onder doel 2.3.3);
- Begraven.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Voor het bevorderen van biodiversiteit en het versterken van het landschap in het buitengebied, zijn we afhankelijk van de medewerking van grondeigenaren. Hun bijdrage is essentieel voor het ontwikkelen van meer hagen, samengestelde landschapselementen en natuur. Daarnaast is de investeringsbereidheid van gebouweigenaren en scholen cruciaal voor de realisatie van groene gevels, daken en pleinen.
- Voor het realiseren van de noordelijke ecologische verbindingszone hebben we de medewerking van grondeigenaren, afstemming met buurgemeenten en ondersteuning van de provincie Gelderland nodig.
- Om te meten of de maatregelen ter verhoging van de biodiversiteit nuttig zijn, moeten we monitoren. Dit is erg tijdsintensief en kostbaar. Samen met de WUR wordt onderzocht of we hiervoor gebruik kunnen maken van vrijwilligers en studenten.

2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving met balans tussen mens, ecologie en economie. We zetten in op sociale duurzaamheid (inclusief en saamhorig), duurzame fysieke leefomgeving (groen en klimaatneutraal) en impact-economie en kennisecosysteem (innovatie).

Doelen

2.4.1 Implementatie Omgevingswet.

Beoogde resultaten

- Er is een omgevingsplan voor de fysieke leefomgeving met een passend Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- Er is een gemeentebrede omgevingsvisie waarin de maatschappelijke opgaven in relatie tot de fysieke leefomgeving staan.
- Initiatiefnemers en inwoners worden gefaciliteerd bij participatie over initiatieven, op grond van het gemeentelijke participatiebeleid voor de Omgevingswet.
- Omgevingsvergunningen die passen in de Omgevingsvisie.

Doelen

2.4.2 Een integrale uitvoering van de opgaven in de fysieke leefomgeving.

Beoogde resultaten

- Er zijn programma's onder de Omgevingswet voor ontwikkeling van de stad. Deze programma's zijn opgenomen in de gemeentebrede omgevingsvisie.
- Om als gemeente meer regie te nemen op ruimtelijke ontwikkelingen is de Nota grondbeleid in 2024 herijkt. In 2025 wordt dit nieuwe beleid toegepast.

Doelen

2.4.3 Beleid voor de fysieke leefomgeving, dat aansluit bij de ambitie.

Beoogde resultaten

- Kaders en het Omgevingsplan voor de fysieke leefomgeving (wettelijk) zijn actueel en worden gehandhaafd.
- De komende jaren wordt het 'Omgevingsplan van rechtswege' stapsgewijs omgezet naar één integraal Omgevingsplan voor heel Wageningen. In 2025 hebben we hier deels invulling aan gegeven.

Doelen

2.4.4 Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen binnen onze ambitie.

Beoogde resultaten

- Omgevingsplan en omgevingsvergunningen maken kleinere initiatieven van derden mogelijk, die passen in onze ambitie (leges).
- Grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen in onze ambitie en worden projectmatig uitgevoerd (grondbedrijf).
- Het project Grebbedijk is voorbereid en in uitvoering.

Doelen

2.4.5 Identiteit van de stad is beleefbaar.

Beoogde resultaten

- Cultuurhistorie is zichtbaar in Wageningen.
- Het Erfgoedprogramma is vastgesteld.
- Cultuurhistorie wordt gevierd.
- Monumenten hebben een plek in de Omgevingsvisie en -plan.

Doelen

2.4.6 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Vergunningverlening en handhaving.
- Andere wettelijke taken op basis van de Wet ruimtelijke ordening.
- Monumentenzorg en archeologie.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze stad zijn we afhankelijk van beschikbare ambtelijke capaciteit en externe partijen en factoren. Dit geldt voor initiatieven, de kwaliteit hiervan en de participatie in de planvorming. Hierdoor kunnen ontwikkelingen anders lopen dan verwacht. Als het proces niet leidt tot een vastgesteld omgevingsplan, halen we onze doelen niet.

2.5 Klimaatneutraal 2030-2040

Wat willen we bereiken?

De gemeente Wageningen is klimaatneutraal in 2030-2040 en heeft de klimaatimpact van indirect energieverbruik zoals de voedselproductie en consumptie verminderd. Ambitie 2.1. Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit en 2.3. Een groene en biodiverse leefomgeving dragen mede bij aan deze ambitie. Via de Klimaatmonitor meten we de voortgang op de verschillende sporen van de Routekaart Klimaatneutraal. De uitkomsten hiervan worden jaarlijks gedeeld en besproken met de raad. Vanaf 2025 worden deze gegevens ook beschikbaar gemaakt aan de hele stad.

Doelen

2.5.1 Er is 31% energie bespaard in 2040 ten opzichte van 2018 (Klimaatmonitor).

Beoogde resultaten

- Bij gemeentelijk vastgoed worden energiebesparende maatregelen genomen en duurzame energieopwekking gerealiseerd.
- De VvE-aanpak wordt uitgevoerd opdat VvE's in staat zijn energie te besparen en hun resterende warmtevraag te verduurzamen.
- Er is een handhavingsprogramma met als doel op bedrijven en instellingen toe te zien dat zij voldoen aan de wettelijke verplichtingen met betrekking tot energiebesparing (Wet Milieubeheer, EED, kantoorpanden label C 2023).
- Er wordt een isolatiesubsidieregeling opgezet en uitgevoerd gericht op het verduurzamen van de slechts geïsoleerde koopwoningen (Wageningse Isolatieactie).
- Een wijkgerichte isolatiesubsidieregeling wordt ontwikkeld en deels gerealiseerd. Als onderdeel van een wijkaanpak die zorgt voor een versnelling van de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Er is een actief energieloket om bedrijven, organisaties en verenigingen te ontzorgen, faciliteren en stimuleren tot het nemen van energiebesparende maatregelen.
- Er is een actief energieloket om inwoners en VvE's ontzorgen, faciliteren en stimuleren tot het nemen van energiebesparende maatregelen.

Doelen

2.5.2 Er is 1847 TJ aan duurzame energie opgewekt in 2040 ten opzichte van 2018, hiervan is het streven de opgave aan duurzame elektriciteit in zonnepanelen en windmolens in 2030 te behalen (Klimaatmonitor).

Beoogde resultaten

- De Warmtevisie wordt herijkt en er wordt een start gemaakt met de wijkuitvoeringsplannen (WUP) voor de eerste drie wijken.

- We stimuleren en faciliteren een duurzaam alternatief voor de gasgestookte WKK voor het warmtenet Noordwest. De realisatie valt buiten de invloedssfeer van de gemeente.
- In 2025 is het warmtenet voor Proeftuin Aardgasvrije Wijk Benedenbuurt gerealiseerd.
- In 2040 is voor alle gebouwen een duurzame en betaalbaar warmtevoorziening gerealiseerd die passend is voor de gebouwen.
- In 2040 zijn minimaal 142 duizend zonnepanelen gerealiseerd op Wageningse daken en parkeerterreinen.
- Innovatieve technieken zoals zon op gevels, energyhubs, wind op dak of lokale grids zijn in beeld en worden toegepast waar kan.
- Windmolens worden gerealiseerd op basis van de Wageningse Windvisie en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij onder andere rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.
- Zonneparken worden gerealiseerd op basis van Visie Buitengebied en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij onder andere rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.
- Via samenwerkingsverband EnergieWeb wekt de gemeente Wageningen haar eigen energievraag op een duurzame manier op.

Doelen

2.5.3 De klimaatimpact die gepaard gaat met productie en consumptie van voedsel is verminderd.

Beoogde resultaten

- De gemeente geeft het goede voorbeeld als het gaat om inkoop van duurzame lokale producten, het aanbod van plantaardige opties, verminderen voedselverspilling en de verwerking van reststromen.
- De voedselomgeving van Wageningen is gezonder in 2030 (Voedselagenda).
- In 2030 is de lokale verkoop van duurzame en lokale producten van regionale boeren en producenten gestegen.
- In Wageningen eten inwoners in 2030 minder dierlijk en meer plantaardig voedsel (Voedselagenda). Restaurants gaan meer plantaardige opties aanbieden.
- In Wageningen verspillen inwoners, bedrijven en organisaties in 2030 minder voedsel. Reststromen worden beter verwerkt.

- Meer initiatiefnemers hebben een plek gevonden in Wageningen om stadslandbouw toe te passen op een duurzame manier.

Doelen

2.5.4 In 2025 hebben alle huishoudens die te maken hebben met energiearmoede de mogelijkheid (gehad) om hulp te krijgen bij energiebesparing (monitor: sociaal domein).

Beoogde resultaten

- Inwoners met energiearmoede worden proactief laagdrempelige energiebesparende maatregelen, advies en ondersteuning aangeboden.
- De gemeente en haar sociaal-maatschappelijke partners hebben kennis van, signaleren en bestrijden energiearmoede als onderdeel van bestaande en nieuwe werkprocessen.
- Er is extra subsidie en ondersteuning voor het stimuleren van isoleren bij inwoners die kwetsbaar zijn voor energiearmoede.

Doelen

2.5.5 In 2040 is alles wat de gemeente inkoopt volledig circulair, maken we zoveel mogelijk gebruik van circulaire en biobased bouwmaterialen en zamelt de gemeente slechts huishoudelijke grondstoffen in.

Beoogde resultaten

- In de bouw (infra en nieuwbouw) wordt in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruikt.
- Voor de inkoop van diensten en werken binnen de gemeentelijke organisatie verbruiken we in 2030 50% minder fossiele grondstoffen.
- De gemeentelijke organisatie heeft inzicht in haar eigen presteren middels de invoering van de CO2-prestatieladder.

Doelen

2.5.6 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Transitievisie Warmte.
- Regionale Energiestrategie.
- De gemeentelijke gebouwen moeten volgens het Klimaatakkoord energieneutraal zijn in 2050. De Routekaart Klimaatneutraal zet in op 2040 als streefjaar.
- De Wet Collectieve Warmte belegt veel nieuwe verantwoordelijkheden met betrekking tot collectieve warmteoplossingen bij gemeenten. Deze wet (ook wel Warmtewet 2 genoemd) gaat naar verwachting 1 januari 2025 in.

- De Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (beoogde inwerkingtreding op 1 juli 2025) belegt nieuwe verantwoordelijkheden met betrekking tot de warmtetransitie bij de gemeente.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Om de doelen te behalen hebben we te maken met veel verschillende partijen en partners die individueel investeringsbeslissingen moeten maken of medewerking moeten verlenen. Dit kunnen particuliere huishoudens zijn, of grondeigenaren, buurgemeenten, bedrijven, instellingen etc.
- Er is nog veel onzeker over de haalbaarheid van de plaatsing van windturbines. Onder andere natuurwetgeving, maar ook de mogelijke aanwezigheid van de wespandief.
- Netcongestie zet de realisatie van windmolens en zonneparken onder druk.

2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Er is een veilige en gezonde leef- en voedselomgeving met meer groen in de stad, waarbij inwoners gestimuleerd worden om meer te bewegen en gezond te eten en waarbij grondstoffen circulair worden hergebruikt.

Doelen

2.6.1 Milieunormen worden niet overschreden.

Beoogde resultaten

- Ook in 2025 wordt met behulp van toezicht en handhaving gecontroleerd of normen op gebied van bodem, lucht, geluid, geur en energie niet worden overschreden.
- Er wordt meer (eetbaar) groen aangeplant in de bebouwde kom.
- Er wordt een duurzame reclamecode opgesteld met het doel reclame voor ongezond voedsel te weren en prikkels weg te nemen.

Doelen

2.6.2 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Geluid, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit en externe veiligheid.
- Plaagdierbestrijding.
- Dierenasiel, dierenambulance en nestbeheer ganzenbeheer.
- Riolering.
- Afvalverwijdering en- verwerking.
- Zorgplicht oppervlaktewater.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

We zijn deels afhankelijk van andere partijen.

2.7: Voldoende betaalbare woonruimte, duurzame en kwalitatieve goede woningen voor elke Wageninger, in groene wijken met plek voor ontmoeting.

Wat willen we bereiken?

Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een duurzame woning die past bij het inkomen en type huishouden, in een prettige woon- en leefomgeving.

Doelen

2.7.1 Versnelling en realisatie van de woningbouwproductie in Wageningen als antwoord op de huishoudensprognose.

Beoogde resultaten

- In de periode tussen 2020 en 2040 worden in Wageningen 3.500 woningen gerealiseerd, met hierbij een specifieke focus op 3.000 woningen tot 2030.
- De woningbouwbehoefte wordt tweejaarlijks gemonitord. Op basis hiervan worden de aantallen te realiseren woningen indien nodig bijgesteld.
- Aan de hand van het afwegingskader flexwonen is een keuze gemaakt voor de uitwerking van de mogelijkheden voor een locatie voor flexwonen.
- Er is een strategie bepaald voor de zoeklocaties voor woningbouw, waaronder de locatie de Oksel.
- De gemeente heeft een actievere rol bij aankoop grond ten behoeve van de ontwikkeling van betaalbare woningen, zoals bij de locatie Menzis.
- Er komen meer woningen beschikbaar door het mogelijk maken van woningsplitsing en woningdelen.
- We geven uitvoering aan het besluit over het versnellen en ophogen van de woningbouwontwikkeling.

Doelen

2.7.2 Meer betaalbare en duurzame woningvoorraad.

Beoogde resultaten

- Bij nieuwbouwontwikkeling zetten we in op voldoende betaalbare woningen in de betaalbare koop en sociale huur. We passen hierbij de herijkte woningmarktstrategie toe.

- De bestaande woningvoorraad wordt verder verduurzaamd, met nadruk op het uitfaseren van energielabel EFG-woningen, om energielasten te verlagen en het wooncomfort te verhogen.
- Het aanbod aan studentenhuisvesting voldoet aan de vraag naar kamers conform de actuele monitor studentenhuisvesting.
- Het nieuw op te stellen volkshuisvestingsprogramma (Woonvisie) gaat in op de woonbehoefte en woonopgave van aandachtsgroepen en de wijze waarop gestreefd wordt naar meer balans in de woningvoorraad. De woningmarktstrategie wordt hierop aangepast.
- De betaalbare sociale huurwoningvoorraad is in 2030 vergroot. De Woningstichting heeft als ambitie om 800 sociale huurwoningen te realiseren tot 2030, in diverse woningbouwplannen.
- We werken met de Woningstichting aan de opgave door kansen te verkennen voor verdichten en optoppen bij hun bestaande voorraad.
- De huisvestingsverordening wordt in 2025 aangepast op basis van de nieuwe Wet regie volkshuisvesting, die als doel heeft om onder andere meer kansengelijkheid te creëren in de huisvesting van mensen uit aandachtsgroepen.
- Nieuw te bouwen woningen zijn (bijna) energieneutraal, met aandacht voor circulariteit en natuurinclusief bouwen. Dit resultaat draagt bij aan programma's 2.4 en 2.5.
- Wageningen faciliteert en stimuleert CPO's en collectief wonen.
- We faciliteren woningsplitsing om meer betaalbare woningen te realiseren.

Doelen

2.7.3 Voldoende groen en plekken voor ontmoeting in nieuwe en in bestaande wijken.

Beoogde resultaten

- Bij alle nieuwbouwplannen wordt gestreefd naar 30% kroonbedekking in de wijk. Bestaand groen wordt behouden en versterkt. Vanuit iedere woningen is er zicht op minimaal drie bomen. Dit resultaat draagt bij aan programma 2.3.

Doelen

2.7.4 Vraag en aanbod van woningen met en zonder zorg zijn in balans.

Beoogde resultaten

- Het aanbod aan nieuwe en bestaande (geclusterde) nultredenwoningen wordt gericht toegewezen.

- Geclusterde- en zorggeschikte woningen worden gerealiseerd met 'dementievriendelijk wonen' als norm.
- De sociaal-economische kracht in de wijken wordt versterkt door bewoners met (sociale) problematiek te spreiden.

Doelen

2.7.5 Voor ouderen en aandachtsgroepen is er voldoende geschikt en betaalbaar woonaanbod in de buurt van voorzieningen.

Beoogde resultaten

- We hebben onderzocht hoe geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen (meer) gerealiseerd kunnen worden.
- Er zijn zoekzones aangewezen om te bouwen voor ouderen en aandachtsgroepen (zoals gedefinieerd in de Woonzorgvisie).

Doelen

2.7.6 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

We voldoen aan de taakstelling van de huisvesting van statushouders in Wageningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken worden uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Voor woningbouw en de inzet op wonen is de gemeente afhankelijk van ontwikkelaars, grondeigenaren, woningcorporaties en zorgpartijen/-organisaties. De gemeente heeft hier veelal een faciliterende rol. Daarnaast speelt de beschikbaarheid van woningbouwlocaties een grote rol.
- Er zijn diverse landelijke ontwikkelingen van invloed op de woningmarkt, zoals de economische omstandigheden, netcongestie, stikstofproblematiek, lange wachttijden bij de Raad van State, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen.
- De taakstelling statushouders is afhankelijk van de instroom van vluchtelingen. Mondiale ontwikkelingen zijn hierop van grote invloed en moeilijk te voorspellen.
- Op een aantal onderdelen vormt de beperkte beschikbaarheid van specifieke deskundigheid een risico.

2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Wat willen we bereiken?

Gemeentelijke gebouwen worden ingezet voor het huisvesten van een breed aanbod aan culturele, sociale, maatschappelijke en sportieve voorzieningen.

Doelen

2.8.1 Het multifunctioneel gebruik van gemeentelijke gebouwen bevorderen.

Beoogde resultaten

- Een strategisch vastgoed plan als afwegingskader welke maatschappelijke- en culturele instellingen worden gehuisvest in gemeentelijke gebouwen.

Doelen

2.8.2 Gebouwen die niet meer nodig zijn, worden verkocht of benut als potentiële locatie voor woningbouw.

Beoogde resultaten

- Aanwijzen van gemeentelijke gebouwen en locaties die geschikt zijn voor woningbouw op basis van het strategisch plan gemeentelijk vastgoed.
- Niet-courant gemeentelijk vastgoed met de verwachte verkoopopbrengst zijn in beeld.

Doelen

2.8.3 Streven naar een gezonde en kostendekkende exploitatie van gemeentelijke gebouwen.

Beoogde resultaten

- Een nieuwe concessie overeenkomst voor de exploitatie van zwembad De Bongerd in afwachting van de besluitvorming over de keuze tussen renovatie of nieuwbouw.
- Op basis van de strategische vastgoednota maken we een keuze over welke vrijkomende gemeentelijke gebouwen we aanhouden en eventueel nog gaan verwerven.
- Het duurzaam in stand houden van gemeentelijke gebouwen en het klimaatneutraal maken ervan voor 2040.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

De krapte op de arbeidsmarkt en de forse stijging van de bouwkosten.

Algemene informatie programma 2

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 2 Wageningen fysiek:

- Functiemenging
- Vestigingen
- Banen
- Huishoudelijk afval
- Hernieuwbare elektriciteit
- Nieuwbouw woningen

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader bereikbaarheid

Verordeningen

- Beleidsregels uitgifte parkeervergunningen Wageningen (2022)
- Beleidsregels gehandicaptenparkeerplaatsen (2014)
- Nota Parkeernormen Wageningen (2015)
- Beleidsregels fietsparkeren bij kamergewijze verhuur (2022)
- Verordening Parkeerbelastingen (2024)
- Aanwijzingsbesluit vergunning parkeren (2022)
- Aanwijzingsbesluit betaald parkeren (2022)
- Algemene Plaatselijke Verordening 2014, wijzigingen 2024 (APV)
- Veergeldverordening (2024)
- Parkeerverordening (2018)
- Wegsleefverordening Wageningen (2021)
- Regeling ontheffingen voetgangersgebied Binnenstad (2008, actualisatie 2015)

Beleidsnota's

- Visie openbare laadinfrastructuur 2030 (2022)
- Netwerkvisie (2016)
- Fietsnetwerk Wageningen. Update en uitwerking van de netwerkvisie (2023)
- Parkeernota (2015)
- Structuurvisie Wageningen (2014)
- Uitvoeringsprogramma GMP (2013)
- GMP visiedocument (2012)
- Kwaliteitshandboek (2017)
- Kansgestuurd beheer (2019)
- Beheerplan VRI's (2020)

Beleidskader economische ontwikkeling

Verordeningen

- Verordening winkeltijden Wageningen (2021)
- Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelastingen (2022)
- Marktgeldverordening (2020)
- Marktverordening (2015)
- Inrichtingsplan Wageningse markten (2015)
- Verordening Scheepvaartrechten (2013)
- Verordening winkelondersteunende Horeca (2010)
- Haven- en kadeverordening Wageningen 2016

Beleidsnota's

- Nota Bovenwijkse Voorzieningen (2021)
- Beleidsregels terrassen (2021)
- Visie Binnenstad (2015)
- Economische visie detailhandel en horeca Next (2013)
- Nadere regels met betrekking tot de heffing en invordering van reclamebelasting (2012)
- Nota grondbeleid (2009)
- Beleidsplan Recreatie en Toerisme (2008/2009)
- Kadernota herontwikkeling Rijnhaven (2003)
- Onderzoeksrapport toekomst haven 'De voortuin van Wageningen' (2002)
- PDV beleid regio Food Valley 2020-2025 (2021)
- Beleidsnotitie Bed & breakfast (2009)
- Regionaal programma werklocaties 2022-2026
- Regionale Visie Werklocaties 2020-2030
- Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (2022)
- Startnotitie KennisAs (2023)

Overeenkomsten / convenanten

- Convenant Ondernemersfonds Wageningen 2020-2023
- Samenwerkingsovereenkomst Regiodeal Food Valley 2020-2023

Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling

Verordeningen

- Verordening inning op de begraafrechten (2020)
- Bomenverordening (2021)
- Telecommunicatieverordening (1999)
- Bouwverordening Wageningen (1993, herziening 2018)
- Overeenkomst kadaster Gelderland (1991)
- Erfgoedverordening (2019)

Beleidsnota's

- Structuurvisie Wageningen (2013)
- Groenbeleidsplan (2017)
- Bomenbeleidsplan (vaststelling 9 juli 2024)

- Biodiversiteitsplan (vaststelling najaar 2024)
- Welstandsnota gemeente Wageningen 2018
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats en gedenkpark "De Leeuwenk" 2019
- Beleidsnotitie openbare verlichting (2012)
- Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving VTH-Beleid gemeente Wageningen
- Verordening kabels en leidingen Wageningen 2018
- Beleidsregels camping de Wielerbaan 2017
- Beleidsregels handhaving basisfunctie Openbare Ruimte (2005)
- Deltaplan Biodiversiteit (2022)
- Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030-40 (2022)

Beleidskader klimaat

Verordeningen

- Algemene subsidieverordening (2007)

Beleidsnota's

- Visie openbare laadinfrastructuur 2030 (2022)
- Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030-40 (2022)
- De Wageningse Windvisie (2021)
- Beleidsnotitie Duurzaam Bouwen Wageningen 2017-2021
- Visie Buitengebied (2020)
- Regionale Energiestrategie Regio Foodvalley 1.0. (RES RFV 1.0.) 2021
- Bodemkwaliteitskaart 2018 en nota bodembeheer (2012)
- Afvalbeleidsplan (2012, wordt momenteel herijkt)
- Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (2011-2015)
- Beleidsregels hogere waarde Wet Geluidhinder (2008)
- Waterplan (2005)
- Baggerplan (2003-2012)
- Optimalisering afvalwaterstudie (2002)
- Voedselagenda (2021)

Beleidskader wonen

Verordeningen

- Huisvestingsverordening Wageningen (2023)
- Doelgroepenverordening Wageningen (2023)

Beleidsnota's

- Locatie-onderzoek woningbouw (2022)
- Beleidskader collectieve woonvormen (2023)
- Woonzorgvisie (2023)
- Woningmarktstrategie (2019)
- Woonvisie 2025 (2016)
- Prestatieafspraken De Woningstichting 2024-2025

- Prestatieafspraken Idealis 2023-2026
- Beleidsregels kamergewijze verhuur (2021)
- Notitie vraag en aanbod studentenhuysvesting 2019-2023 (2023)
- Notitie integrale afweging potentiële locaties voor studentenhuysvesting Wageningen (2017)
- Duurzame Gebiedsontwikkeling vanuit het Klimaatplan 2022-2026 (2021)
- Beleidsregels zelfbewoning en antispeculatie (2023)

Convenanten

- Convenant WAC (2021)

Betrokkenheid verbonden partijen Programma 2

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten met in totaal 350.000 inwoners. De gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley via een gemeenschappelijke regeling om een aantal doelen uit haar programma te bereiken.

Regio Foodvalley treedt op als opdrachtgever voor het programma 'De Bereikbare Vallei', dat bijdraagt aan het beïnvloeden van de vraag naar mobiliteit. Dit is van belang voor de doelstelling om de bereikbaarheid optimaal te houden en om vergroening van mobiliteit te bewerkstelligen. Daarnaast vervult de regio de regisserende rol voor basismobiliteit.

De Bereikbaarheidsagenda voor Regio Foodvalley biedt een richtinggevend kader voor 2030, waarmee de ambities van de regio zijn vertaald naar een duidelijke koers voor de ontwikkeling en de uitvoering van het regionale mobiliteitsbeleid.

Op het gebied van economie zijn deze doelen onder meer het ontwikkelen van het juiste aanbod van bedrijventerreinen, marketing en acquisitie, gezamenlijke profilering en lobby in Brussel. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor uitvoering van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, het Rijk en de Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Ondernemers, onderwijs en overheid werken samen in de Triple Helix Foodvalley. Het doel van de samenwerking is een economische topregio. Hiervoor heeft de Triple Helix een Strategische Agenda opgesteld. Deze agenda is vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Deze projecten dragen bij aan de ambities van de Strategische Agenda en worden door meerdere O's getrokken en ondersteund.

Op het gebied van klimaat, afval en bodem vindt afstemming en - waar relevant - samenwerking plaats. Op gebied van klimaat wordt in opdracht van het Rijk gewerkt aan een Regionale Energiestrategie.

Op het gebied van wonen zijn deze doelen onder meer het vergroten van de aantrekkelijkheid, wervingskracht en betaalbaarheid van wonen in de Regio Foodvalley. Dit wordt uitgewerkt in het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad en het voorzien in de (nieuwe) woningbehoefte van starters, ouderen, studenten, kenniswerkers en doorstromers. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en coördineert een uitvoeringsprogramma 2018-2021, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden uitgevoerd door samenwerkende gemeenten.

Opheusdens Veer

Het Opheusdens Veer voert de veerdiensten uit tussen Wageningen en Opheusden. Dit is van belang voor de bereikbaarheid van Wageningen.

Omgevingsdienst De Vallei

De Omgevingsdienst De Vallei (OddV) voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening en handhaving.

Afvalcombinatie De Vallei (ACV)

Voor de inzameling van huishoudelijk afval, straat- en rioolreiniging, gladheidsbestrijding en plaagdierbestrijding werkt de gemeente samen met ACV. ACV is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen. De aandelen zijn in het bezit van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Renswoude en Veenendaal. ACV Gemeenten voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit.

Joint Warmte B.V.

Gemeente Wageningen is samen met bewonerscoöperatie Warmtenet Oost-Wageningen U.A. voor 66% eigenaar van Warmtebedrijf Oost-Wageningen B.V. Het warmtebedrijf is de komende 30 jaar eigenaar en beheerder van de opweklocatie aan de Dolderstraat 88.

Platform Water Vallei en Eem

Platform Water Vallei en Eem is een samenwerkingsverband dat zich richt op verschillende aspecten van waterbeheer. Voorbeelden van producten die voortkomen uit de samenwerking zijn gezamenlijk meten en monitoren en de Klimaatatlas. Gemeente Wageningen is geen individueel gesprekspartner richting het DPRA (Delta Programma Ruimtelijk Adaptatie), maar dit is belegd bij het platform.

Samenwerkingsovereenkomst Grebbedijk

De Samenwerkingsovereenkomst Grebbedijk heeft als doel om het project Grebbedijk (dijkverzwaring) en de omgeving op elkaar af te stemmen en meerwaarde te creëren.

Stichting Wageningse Eng (statuten), TAWE (reglement).

Voor de uitvoering van projecten die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Eng behouden en waar mogelijk versterken, werkt de gemeente samen met de Stichting Wageningse Enge (SWE). De missie en visie van de SWE liggen verankerd in de statuten van de stichting. Om de diverse belangen van en op de Wageningse Eng verder te verankeren, heeft het gemeentebestuur een Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWE) ingesteld. Deze commissie is door het college van burgemeester en wethouders ingesteld en benoemd via een art. 84-commissie/verordening. De TAWE adviseert, zowel gevraagd als ongevraagd, het college van burgemeester en wethouders over gemeentelijke beleidsontwikkelingen, vergunningverlening en alle andere zaken met betrekking tot de Wageningse Eng.

Stadsagenda

De samenwerking tussen Wageningen University and Research (WUR) en de gemeente Wageningen met als doel de kennis en innovatie vanuit de WUR lokaal in Wageningen toe te passen.

Klimaatpartners

Een netwerk van lokale en regionale partners die de Wageningse klimaatambities onderschrijven. Het netwerk bestaat uit strategische partners die betrokken zijn bij bijhorende strategische gesprekken en besluitvorming. Daarnaast is er een stadsbreed netwerk dat elkaar ontmoet in laagdrempelige netwerkbijeenkomsten met als doel te inspireren en te stimuleren.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Samen met de partners gemeente Ede en de provincie Gelderland, en in samenwerking met Regio Foodvalley en Foodvalley NL, werken we aan de versterking van het vestigingsklimaat in het kennishart Ede-Wageningen. Het programma Binnenstad wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van ondernemers, bewoners en andere betrokkenen bij de binnenstad. Formele spelers hierbij zijn de Stichting Ondernemersfonds Wageningen, de WOC-afdeling detailhandel en afdeling Wageningen van de Koninklijke Horeca Nederland.

Wat mag het kosten?

De lasten, baten en het saldo van het programma Wageningen fysiek zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Totale lasten	38.841	31.376	33.755	32.703	33.114	35.573

gemeente **Wageningen**

Totale baten	26.063	18.299	19.433	18.008	17.636	19.655
Totaal saldo	-12.778	-13.077	-14.322	-14.696	-15.479	-15.918

In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

Bedragen x € 1.000		Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
2.1	Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	8.293	5.311	6.966	6.257	6.531	6.705
2.2	Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	1.736	1.874	1.977	1.920	1.989	2.060
2.3	Een groene en biodiverse leefomgeving	5.353	5.530	5.134	5.273	5.461	5.599
2.4	Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	8.909	6.942	7.686	7.002	6.431	8.113
2.5	Klimaatneutraal in 2030- 2040	3.830	1.385	1.440	1.330	1.375	1.421
2.6	Een veilige en gezonde leefomgeving	8.550	7.724	8.270	8.556	8.874	9.177
2.7	Voldoende betaalbare woonruimte, duurzame en kwalitatieve goede woningen voor elke Wageninger, in een groene wijk met plek voor ontmoeting.	808	1.198	774	800	832	863
2.8	Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	1.362	1.413	1.509	1.565	1.622	1.636
Totale lasten		38.841	31.376	33.755	32.703	33.114	35.573

BATEN							
2.1	Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	4.408	2.315	3.470	2.452	2.490	2.527
2.2	Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	1.154	1.023	721	641	662	682
2.3	Een groene en biodiverse leefomgeving	1.058	769	896	938	966	993
2.4	Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	5.883	4.506	3.988	3.279	2.449	4.011
2.5	Klimaatneutraal in 2030- 2040	2.952	13	13	14	14	14
2.6	Een veilige en gezonde leefomgeving	9.578	8.692	9.354	9.678	10.039	10.361
2.7	Voldoende betaalbare woonruimte, duurzame en kwalitatieve goede woningen voor elke Wageninger, in een groene wijk met plek voor ontmoeting.	72	20	21	21	22	22
2.8	Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	959	961	970	984	994	1.045
Totale baten		26.063	18.299	19.433	18.008	17.636	19.655

SALDO							
2.1	Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	-3.885	-2.996	-3.495	-3.805	-4.040	-4.178
2.2	Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	-582	-851	-1.256	-1.279	-1.327	-1.378
2.3	Een groene en biodiverse leefomgeving	-4.295	-4.761	-4.238	-4.335	-4.494	-4.606
2.4	Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	-3.026	-2.436	-3.699	-3.723	-3.982	-4.102
2.5	Klimaatneutraal in 2030- 2040	-878	-1.372	-1.426	-1.316	-1.361	-1.407
2.6	Een veilige en gezonde leefomgeving	1.027	969	1.084	1.122	1.166	1.185
2.7	Voldoende betaalbare woonruimte, duurzame en kwalitatieve goede woningen voor elke Wageninger, in een groene wijk met plek voor ontmoeting.	-736	-1.178	-753	-778	-810	-841
2.8	Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	-403	-452	-539	-581	-629	-591
Totaal Saldo		-12.778	-13.077	-14.322	-14.696	-15.479	-15.918

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken
(bedragen x € 1.000):

